

Герб Захарії Копистенського

У 1612 і 1614 рр. виступав як вибраний архімандрит Унівського монастиря. Четвертого січня 1616 року вступив до Київського братства. Брав участь у діяльності вченого гуртка в Києво-Печерській лаврі під керівництвом архімандрита Єлисея Плетенецького. Автор низки творів. З 20 листопада 1624 року і до кінця життя був архімандритом Києво-Печерської лаври.

Найбільш відомий твір К. "Палінодія" (1621-1622), написаний як полемічна відповідь на трактат Лева Кревзи "Оборона єдності церковної" (1617) і вважається одним із найкращих зразків православної полемічної літератури того часу.

Наприкінці "Палінодії" була спеціально вміщена апологетична повість про князів Острозьких, де основна увага зверталася на князя В.-К. Острозького. Про останнього йшла мова як про вірного захисника православ'я. Він порівнювався з князем Володимиром і трактувався як нащадок князя Данила Романовича. Також там йшлося про

те, що при дворі князя були зібрані славні вчені. Ці слова дослідниками трактуються як характеристика ОА.Хоча К. сам термін ОА не використовує.

Публікації: Захарій Копистенський. Палінодія; Lev Krevza's. Obrona iedności cerkiewney and Zaxarija Kopystens'kyj's. Palinodia / With an Introduction by Omeljan Pritsak and Bohdan Struminsky. Harvard library of early Ukrainian literature. – Harvard, 1987. – Р. 71-596; Копистенский З. Палинодия // Русская историческая библиотека / Изд. Археографической комиссией. – С.-Петербург, 1878. – Т. 4: Памятники полемической литературы в Западной Руси. – Ст. 313-1150; Копистенский З. Палинодия (фрагменты) // Українська література XVII ст.: Синкретична писемність. Поезія. Драматургія. Белетристика. – Київ, 1987. – С. 92-107 та ін.; Палінодія Захарія Копистенського // Гарвардська бібліотека давнього українського письменства. Корпус з текстів. – Т. 3. – Лев Кревза. Оборона єдності церковної.

Література: Возняк М. С. Історія української літератури: У 2-х кн. – 2-ге вид., випр. – Львів, 1992. – Кн. 1. – С. 495-509; Грицай М. С. Література другої половини XVI – першої половини XVII ст. // Грицай М. С., Загайко П. К. – С. 22, 80-85; Грушевський М. Історія української літератури. – Київ, 1995. – Т. 6. – С. 66-105; Кралюк П. М. Особливості вияву національної свідомості в українській суспільній думці XVI – першої половини XVII ст. – Луцьк, 1996. – С. 88-92; Микитась В. Л., Шолом Ф. Я. Давня українська література. – Київ, 1989. – С. 154-159 та ін.; Мицько І. З. Острозька слов'яно-греко-латинська академія (1576-1636). – Київ, 1990; Огоновський О. Історія літератури руської. – Львів, 1887. – Ч. 1. – С. 145-147.

Петро Кралюк

"Кормча" (Старокостянтинів, 1599)

Збірник норм канонічного православного права. Із вхідних даних рукопису, які скопіював А. С. Петрушевич, випливало, що цю книгу завершив переписувати 5 грудня 1599 року Петро Станіславович Яневський у володіннях В.-К. Острозького м. Костянтинів (нині –

м. Старокостянтинів), в “академії Константинівської” при дидаскалі, тобто вчителеві, Антонію Єзифовичу. Книжка ця копіювалася за кошт священика Андрея Мишинського. Знаходилася в бібліотеці Львівського університету, куди потрапила із якогось ліквідованого австрійським урядом західноукраїнського монастиря (можливо, Скиту Манявського). Під час Другої світової війни “Кормча” опинилася у Польській Республіці, у Варшавській національній бібліотеці (N Akc. 10.782).

Запис А. С. Петрушевича дає підстави вважати, що в м. Старокостянтинові могла знаходитися філія ОА або створена за її зразком школа, що теж іменувалася академією. У цій школі не тільки відбувалося навчання, а й переписувалися книги.

Збереглись відомості про ще дві копії “Кормчої” (Номоканону), виготовлені в Острозі. Першу переписав 1593 р. якийсь Григо-

рій Голубников, другу – Герасим Смотрицький, за повелінням князя В.-К. Острозького (1608).

Література: Мицько І. З. Острозька слов’яно-греко-латинська академія (1576-1636). – Київ, 1990. – С. 120, 123-124, 129.

Петро Кралюк

Костел фарний в Острозі

Початки католицького костелу в Острозі сягають XV століття. Вважається, що князь Федір Острозький фундував в Острозі латинський костел Успіння Пресвятої Діви Марії і монастир для домініканців між 1440 і 1442 роками. Близько 1452 р., під час навали татар, ченці-домініканці залишили знищений костел. Син князя Федора, Василь Красний, під-

Католицький костел Успіння Пресвятої Діви Марії в м. Острозі